

Gemeente van Christus,

Belasting betalen, kent u die uitdrukking? Belasting betalen.

Als je geen belasting hoeft te betalen gaat het meestal niet heel goed met je portemonnee of je bent de zoveelste slimmerik die de fiscus weet te omzeilen. In mijn werk omgeving zijn van beide groepen best veel mensen te vinden; maar in tegenstelling tot wat u misschien denkt, van de eerste groep zijn er beduidend meer dan van de tweede groep.

De meeste gedetineerden zijn losers als het om geld gaat. Ze betalen rekeningen niet, hebben veel schulden en zakken vaak steeds dieper in de ellende weg. Een paar dagen geleden sprak ik een man die me in goed nederlands kon uitleggen wat er bij hem mis was gegaan. Vroeger was hij vanwege allerlei narigheid in het gezin al snel mee gaan doen in het wereldje van snel geld verdienen en net zo hard weer uitgeven. Nooit omkijken, geen boetes betalen, geen rekeningen openmaken, maar gewoon weggooien en zorgen dat je zo lang mogelijk ongrijpbaar was. En toen werd hij ouder en kreeg een relatie en kinderen en beseftte dat die schulden niet zomaar weggingen. Hij wilde bijsturen, geen gekke dingen meer doen, maar de schulden bleven aan hem kleven en toen er op een zeker moment dan een regeling zou komen en hij een bewindvoerder kreeg, merkte hij al snel dat die bewindvoerder het niet zo nauw nam met de centen en zijn zaken niet op orde had en zichzelf nogal verrijkte over zijn rug. En als je dan een vriendin hebt die ook een verslavingsverleden heeft en ook niet gewend is om goed met geld om te gaan, gaan de problemen niet minder worden.

In onze geweldige voormalige verzorgingsstaat kan iedereen immers een praktijk als bewindvoerder beginnen zonder al te veel controle van de overheid. Hoe het kan begrijp je niet, maar aldoor als er sprake is van centen en vooral grote centen en te weinig controle, is er sprake van machtsmisbruik en immoreel gedrag. U hoort goed als u denkt: hee hij zegt niet: wetsovertreding. Want men kan heel wat rottigheid uithalen tegenover zwakke medeburgers zonder de wet te overtreden. Op dit ogenblik loopt er zoals u misschien ook hebt gezien een grote petitie actie over het slechte beleid van allerlei overheden met betrekking tot het oplossen van schulden problematiek van veel burgers van dit land.

Ik heb er dagelijks mee te maken, met mensen die schuldig zijn aan het maken van schulden, die er niet in slagen om een goede omgang te krijgen met hun schulden en slecht geholpen worden of zelfs regelrecht bedrogen. En als dat dan samengaat met een verleden van gevangenis en of verslaving, dan zie je dat die mensen moedeloos worden en opnieuw gaan drinken, snuiven en overvallen doen of waar ze maar goed in zijn. Echte boeven daarentegen gaan heel goed met geld om en die zijn in de gevangenis een betrekkelijk zeldzaam verschijnsel. De grootste echte boef die ik heb meegemaakt zat heel rustig zijn straf uit, werd gesteund door een topadvocaat en hij bezat naar verluidt meerdere miljoenen op een Zwitserse bank. Een iets kleinere mijnheer, die nog nooit boef was geweest, had slechts 50 miljoen verduisterd, maar was ooit weer een persoonlijke vriend geweest

van een minister. Kennelijk had hij in zijn kringen iemand op de tenen getrapt en had men hem voor de leeuwen gegoooid. Zo werd het me uitgelegd door iemand die deze wereld kent.

Kortom: de wereld van het geld. Joris Luijendijk weet er ook alles van. Het probleem met Joris Luijendijk vind ik, dat het net lijkt alsof de bankiers slecht zijn en de arme burger goed. Maar ik vrees dat de geest van het bankier zijn aan ons allen kleeft als stront aan de vlieg.

Als Jezus door Jeruzalem wandelt en onderwijs geeft en zo zijn dingen zegt, trapt hij nogal nadrukkelijk op de tenen van die lieden waar hij ook gezamenlijk heel eerbaar bij had kunnen horen. Gewone nette burgers. Een gerespecteerd leraar, met wijsheid en kennis van Tora en profeten, een charismatisch man. Maar ja, hij schoffeert dus juist de machtigen en aanzienlijken. Dat moet wel verkeerd aflopen. Hij heeft het al hardop gezegd, hoe men hem als erfgenaam van de grote wijngaard zal doden. Hij heeft trouwens, zo vertelt Mattheus ons, ook al herrie lopen trappen in de de tempel. Tafels omgegooid, het tempelgeld als foute handel omschreven en belachelijk gemaakt, kortom alles wat eerbaar en gewoon was, in een kwaad daglicht gezet.

Ze zullen hem graag even uittesten, of hij misschien een foutje gaat maken, waarmee hij ontspoot, en strafbaar wordt. En dan komt dat mooie moment, die kans. Is het geoorloofd de keizer belasting te betalen? In onze samenleving is het uiterard zeer ongeoorloofd en strafbaar om geen belasting te betalen, maar in dit geval gaat het om geld, dat ten goede komt aan de bezetter. De Romeinen.

Natuurlijk betaalde iedereen belasting, maar de belastingdiens was van de vijand. En de landverraders, de tollenaars waren de belastingophalers. Ik heb me laten vertellen, dat er zo grote belastingkantoren waren in heel het land en dat er hele families en hele sociale netwerken verbonden waren met het ophalen van de belasting. De tollenaar Zacheus, u weet wel, die wilde alles terugbetalen aan de mensen die hij had uitgeknepen in naam der wet. Maar dat was uiteraard onmogelijk. Je kon niet uit het systeem stappen, want je hele familie zat er mee in. Je hypotheek, je erenis, je studerende kinderen. Je keek wel uit dat je het systeem niet overhoop trok. Het leek Jezus niet te deren: Zacheus, jij bent mijn gastheer vandaag. Punt uit. Het is gezegd, het is gezien, het is niet onopgemerkt gebleven, in Jezus naam.

Is het geoorloofd de keizer belasting te betalen? Het volk vindt zeker van niet, reken maar. Ze kunnen niet anders maar je zal toch niet zeggen dat je het goed vindt....ook al weet je dat er geen keus is. Je ziet de glimlach bijna op de lippen van de vraagstellers. Red je daar maar eens uit: ben je principieel of realist? Want in het laatste geval ben je een van ons, een van de farizeeën, sadduceeën, herodianen en wat er maar aan politieke en religieuze partijen rondliepen. En in het eerste geval ben je eenvoudig de sigaar, want een opstandeling tegen het wettige gezag.

Principes zijn duur, dat weten alle mensen in alle tijden. En principes hebben de merkwaardige eigenschap van kleur te veranderen als er persoonlijke keuzen in het spel zijn die meer vragen dan

het haalbare. Je kunt dat ook gezond realisme noemen, gezonde levenservaring, tegenover een blind idealisme waar uiteindelijk niemand beter van wordt. Het lijkt er op dat ook Jezus moet kiezen.

En waarempel hij kiest ook, maar weer anders dan iedereen verwacht. Hij stapt uit de doodskring van deze tegenstelling. Hij maakt van deze tegenstelling een paradox, een schijnbare tegenstelling, door op een ander niveau antwoord te geven. Want het gaat natuurlijk niet om een politieke keuze voor Israël of voor of tegen de keizer van Rome. **Het gaat om de existentiële keuze van het hart. Daarom is die laatste zin ook zo belangrijk: geeft Gode wat God toekomt.**

Daar gaat het om. De keizer is bijzaak. Geeft de keizer wat van de keizer is. Het doet er niet toe. Ja, het doet er wel toe, het doet er vreselijk toe: ben je een slaaf van alles waar die munt voor staat, of geef je aan God wat van God is: je leven. Heel je leven. Voor minder zal het niet gaan.

Dat is nog eens belasting betalen. Heel je leven. Het beeld is dat van de munt. Wiens kop staat er op de munt? Het is de kop van de keizer. En onmiddellijk zie ik in de geest de munt die aan God toekomt. Hoe ziet die er uit? Wiens kop staat daarop? Het is mijn eigen kop. Want ik, jij, u bent de drager van het beeld van God. Ik ben zelf notabene klinkende munt in de handen van de schepper van hemel en aarde. Dat is nog eens een opdracht. Onuitvoerbaar. Een steen om mijn nek. Maar niet alleen: het is de grootste gave die ons gegeven is, mijn leven is van God, goud in de hand van God. Gemaakt om rijk te zijn met God, maar bovenal: rijk te maken, niet zoals het geld van de keizer, maar als als een gave in deze wereld, als een uitdrukking van de aanwezigheid van God zelf in onze handen, in onze ziel, teken en boodschap van het koninkrijk van God. Dat zijn wij.

En juist nu wil ik graag nog even naar die mooie woorden daar in de profeet Jesaja.

Hij spreekt dat over koning Cyrus, de grote bevrijder van Israël in de dagen van de ballingschap. De profeet stelt even orde op zaken: wie is onze bevrijder, koning Cyrus? Dat dacht je maar. Het is God zelf die koning en keizer in dienst neemt. Cyrus is een mooie munt uit de schatkist van het rijk van God. Hij weet het zelf niet, maar ook hij is de drager van het beeld van God en doet wat hij in zijn rol moet doen, ongeweten, maar anoniem namens God een bevrijder worden. (zo noemt de profeet hem notabene met een eretitel: herder, en nog sterker: messias, gezalfde!

Ook als je nooit in de spiegel kijkt en je eigen gezicht niet kent, of als je juist wel in de spiegel kijkt en nog steeds geen idee hebt wie je nou toch eigenlijk bent: je draagt het gelaat van God in heel je bestaan mee. Er is geen ontkomen aan.

Geeft Gode wat God toekomt. Kan ik dat? Is dat wel realistisch? Kan ik wel een beeld van God zijn?

Lieve gemeente, dat is niet de vraag, want het antwoord is al gegeven voor de vraag uit: je bent het al, je was het al, van meet af aan. Amen.

